

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Sensuum expers.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Daniel lapidem sine manibus excisum ait, hoc idem significat: id enim sine manibus est, quod non a operantibus humanis manibus, hoc est, virorum illorum, qui solent lapides cadere, nulla scilicet viri opera ejus in hunc mundum adventus futurus erat: hic enim lapis à terra ex virtute & arte conficitur Dei. Et apud Hebræos Psalm. 28. primo statim versu: *Clamo ad te Domine, qui petra, & ars praesidium meum es*, quo scilicet hostes numquam accedere potuerunt. De petra hac Tertullianus, ubi circumcissionem utramque comparat: *Circumcisis*, ait *nobis petrina acie*, id est, Christi praeceptis: petra enim Christus, multis modis & figuris praedicatus est.

PRAVARUM COGITATIONUM EXCUSSIO.

CAP. VII.

Psalm. 137.

Quoniam vero, ut Theologi consentiunt, petra Christus est, animadvertendum in Psalmis, ubi de parvulorum allisione ad petram sermo est, id nobis omnibus ita faciendum, ut scilicet cogitationes, affectuum pravorum plenas, pueriles & fatuas, priusquam adolecant, firmitatemque consequantur, deliberationique adhaerescant, esse quamprimum ad Christi petram allidendas, ita sentit Euthymius, idemque prius dixerat Adamantius. Hic ille omnino lapis est, ut saepe dictum, qui ad Angeli statuitur caput, quem ii reprobaverunt qui usum ejus non agnoverunt. Repudiabant enim eum inter Judæos sacerdotum principes, & ut Samaritanum explodebant, seductoremque, & novarum rerum authorem criminabantur: cum ecce in aedificii angulum à Deo translatus est, ibique positus, & firmiter stabilitus, duos conjunxit parietes: Judæorum unum, eorum, inquam, qui pietatem hanc secuti sunt, & Gentium alterum, qui Bapti-

Matth. 18.

Psalm. 118.

Matth. 21.

Esaie. 28.

Hinc dicitur

Aristippi de

erudito in

theatro spe-

Et ante ubi

non sedet

lapis super

lapidem, &

Plautus in

stas Lapis?

Et Amaryllis à

Theocritiano pastore

tota lapis di-

citur, quod nullis

amiculi, ut idem

ait, precibus moveatur.

In hanc vero

sententiam vir

sanctitate ante

alios mortales

omnes insignis,

vatesque summus,

clamat in deserto,

solitum

vocat: *Potest Deus à**lapidibus istis suscitare filios**Abrahamo*: quippe

de stupidis, peneque

brutis hominibus,

qui nihil adhuc

divinum sapiunt,

proptereaque tamquam

lapides sine sensu

sunt. Nam qui lapides

adorabant, lapidibus

similes, ut in Psalmo

est, evadebant. In

Exodi Cantico

scribitur: *Vertantur in**lapides, donec pertranseat**populus tuus, Domine*:

quem locum ita interpretatur

Adamantius, ut intelligat

de gentibus dictum,

quas tantisper lapidescere

supplicetur, donec pertranseat

populus Judæorum, cum

illud subsecuturum

esset, ut deletis illis, &

à Deo recedentibus, gentes

lapidem exuturae essent,

proque duro & stupido

corde, viventem, sensusque

& intelligentiae participem

rationem, per Christum

suscepturae. Nam & Cyprianus

epistola libri secundi tertia:

Evangelium illud, ex lapidibus

excitari filios Abrahamae

de gentibus colligi ex Joannis

ipsius verbis interpretatur.

Græcis quidem, qui lapides

totiens in populos mutari

fabulantur, ansam dedit

vocalium vicinitas & similitudo,

quibus $\lambda\alpha\varsigma$ & $\lambda\alpha\alpha$ & $\lambda\alpha\alpha$ & $\lambda\alpha\alpha$ lapis est, $\lambda\alpha\alpha$ vero populus, cum forte

existimarent tam facilem esse

mutationem ex lapidibus in

populos, quam parvo momento

 $\lambda\alpha\alpha$ paroxitonus in $\lambda\alpha\alpha$ oxytonum transire potest. Sed

joci satis. Sane apud Esaiam primo supra

quinquagesimum capite in hujusmodi similitudinem legas,

Attendite ad petram unde excisi estis, quod paulo post explicat, Attendite ad Abraham patrem vestrum ut

SENSUUM EXPERS, CAP. VIII.

Plerumque autem per lapidem expertem sensus hominem intelligimus, unde illud apud Comicum: *Quis istas Lapis?* Et Amaryllis à Theocritiano pastore dicitur, quod nullis amiculi, ut idem ait, precibus moveatur. In hanc vero sententiam vir sanctitate ante alios mortales omnes insignis, vatesque summus, clamat in deserto, solitum vocat: *Potest Deus à lapidibus istis suscitare filios Abrahamo*: quippe de stupidis, peneque brutis hominibus, qui nihil adhuc divinum sapiunt, proptereaque tamquam lapides sine sensu sunt. Nam qui lapides adorabant, lapidibus similes, ut in Psalmo est, evadebant. In Exodi Cantico scribitur: *Vertantur in lapides, donec pertranseat populus tuus, Domine*: quem locum ita interpretatur Adamantius, ut intelligat de gentibus dictum, quas tantisper lapidescere supplicetur, donec pertranseat populus Judæorum, cum illud subsecuturum esset, ut deletis illis, & à Deo recedentibus, gentes lapidem exuturae essent, proque duro & stupido corde, viventem, sensusque & intelligentiae participem rationem, per Christum suscepturae. Nam & Cyprianus epistola libri secundi tertia: Evangelium illud, ex lapidibus excitari filios Abrahamae de gentibus colligi ex Joannis ipsius verbis interpretatur. Græcis quidem, qui lapides totiens in populos mutari fabulantur, ansam dedit vocalium vicinitas & similitudo, quibus $\lambda\alpha\varsigma$ & $\lambda\alpha\alpha$ & $\lambda\alpha\alpha$ & $\lambda\alpha\alpha$ lapis est, $\lambda\alpha\alpha$ vero populus, cum forte existimarent tam facilem esse mutationem ex lapidibus in populos, quam parvo momento $\lambda\alpha\alpha$ paroxitonus in $\lambda\alpha\alpha$ oxytonum transire potest. Sed joci satis. Sane apud Esaiam primo supra quinquagesimum capite in hujusmodi similitudinem legas, Attendite ad petram unde excisi estis, quod paulo post explicat, Attendite ad Abraham patrem vestrum ut

Exod. 15.

Focis per-

venustus

Græcorum

A vero ad Evangelium redeamus, Eucherius secutus Originem, ipse quoque de insipientibus dictum intelligit, cum praesertim alibi dicant Divinae literae, *Auferam cor lapideum de carne vestra*. Irenaeus ita suscitari filios Abrahæ ex lapidibus, cum nos à lapidum religione removit, à dirisque & infructuosis cogitationibus transtulit ad potiora, & fidem Abrahæ similem in nobis constituit atque firmavit.

DE MOLA. CAP. IX.

ET Mola lapis est, unde molares lapides, pro ingenti massa & pondere. Ipsa vero in Divinis literis hieroglyphicum habet suum minime contemnendum.

HUMANÆ VITÆ COMMERCIA.

CAP. X.

Sunt enim qui per molam humanæ vitæ commercia significari velint: propterea quod mola semper duræ atque alterius altera ita ope indiget, ut singulæ opus nullum faciant: unde amicitia nostræ necessitudines appellantur, quod unicuique necesse sit habere amicum, cum quo sua consilia conferat, qui se mutuo adjuvent, & alter alterius officii subievetur. Unde recte, *Væ soli*, dictum. Eucherius locum Evangelii, *Dua molentes in mola*, eo trahit, ut per molas utrumque intelligatur testamentum (utar enim ejus verbis, quæ per annorum millia in disciplinæ nostræ traditione receptissima sunt, & maxime propria) quarum scilicet molarum opera, labore quippe differentium, veteris Testamenti triticum in farinam, quippe pastum Evangelii, convertatur.

Amicitia hieroglyphicum. Hinc illud: Amicus magis necessarius, quam ignis & aqua. Plut. in l. de Discrimine amici & adulteris. Recte enim Zenodotus. *Εἷς ἀνὴρ, ἄδεις ἀνὴρ*, Unus vir, nullus vir.

DE ARIS, ÆDIBUSQUE ET JANIS.

CAP. XI.

SED enim aedificationem jam incepturi, nihil prius quam aras excitare videmus admoneri, ut quod auspiciatum esse cupimus, à divum immortalium cultu principium assumat.

DEI SAPIENTIA. CAP. XII.

SI tamen prius id explicuerimus, cur in Divinis Hebræorum literis aqua de petra profiliunt: Petrus inquit Philo, *firmam Dei sapientiam demonstrat*, unde firma idemdem exhauritur doctrina. Nam aqua passim in Divinis literis, ut suo docuimus Commentario, ita pro disciplina accipiuntur, ut apud Aegyptios ros pluvius, id quod etiam de manna pluvio in solitudine affatim redundante possumus interpretari. Sed hæc alibi, nos ad Aram.

PIETAS. CAP. XIII.

EA vero præcipua est ara significatio, ut nostræ erga Deum pietatis indicium sit, precesque nostras igne, ut veteres opinabantur, internuncio ad Deum deferat. Unde apud Maronem, *Tango aras, mediosque ignes*, dictum, quod inter humanam naturam & cœlestem, ignis medium ita obtineat, ut merito dici possit internuncios. Materiam autem adhærescit, & in sublime semper fertur, tanquam rerum omnium nostrarum conscius inferiora hæc cœlicolis manifestare videatur. Hinc sacrificiorum ritus eo tempore, quo naturæ tantum leges observabantur, non temere instituti sunt: & posteaquam clarior illuxit veritas, ignis ita sacris nostris adhibitus, ut si absque igne Deo preces allegemus, vix litare posse nos persuasum habemus. Quod si, ut alibi latius differuimus, inferiora hæc ulla nos superioribus conciliare possunt, nihil est, quod majore sit cum animo similitudine, utpote qui & lumine pollet & illustrat omnia, ac Deum ipsum nobis representare videatur. Quamvis impia improbaque perditorum Anabaptistarum factio tempore hoc, nos ignes modo ritusque sacros omnes in pietatis nostræ signum exhibitos, extinguere, perdereque conentur, sed & etiam bonos mores, ipsumque Dei cultum profanere aggrediantur. Dedicata vero nimirum ara sacrificiis faciendis, & precibus allegadis, quibus divum animi nobis concilientur. Qui tamen esse apud veteres probatus sacrificandi ritus, pauci admodum prodidere. Deo siquidem Deorum omnium supremo, mente & intellectu solo, sine sermone, sine sono sacrificabant. (Unde Crocodilus, quod elinguis est, Divini

En. lib. 12. Non enim sola litabat oratio nisi manus apprehenderet. Macro. Sat. lib. 3. c. 2. Ignis internuncius hominum & cœlestium.

